

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap februarius 16^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Both Anna, özv. Both Györgyné.
Brády Josepha, Kriscsóry Samuelné.
Miskey Zsófia, Högyész Antalné.
Perényi Julianna báróné.
Pipis Etelka és Johanna leányassz.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Nagybátyám könyvtára. *(Folytatás.)*

Éjfél felé lehetett. Egyedül voltam gondolatimmal 's egészen beléjek merülve; ekkor a' létra gördülésére feljédék, de ismét elaludtam. Igen nyugtalan valék; ezer képek, mellyeknek gondolatim tárgyával semmi közök se volt, járák keresztül-kasul agyomat; végre ezek is eltűntek, csendesebb levék, 's midőn későbbben álmok is jövének szemimre, egészen más alakban jelenének meg. Álmodám, mint-ha valamelly erdőségbe mentem volna sétálni; beteg voltam, de mellette csendes, 's egész valóm egy leirhatlan édes-kinos érzeményben uszott. Eleinte csak magam valék az egész környékben, semmi sem emlékeztete a' közönséges életre, én én voltam, de szép 's felséges, minden tulajdonokkal felruházva, mellyeket ébren kívánok. Igen fáradtan egy fa alá ültem; ekkor valamelly ismeretlen alak jött hozzám, mellynek vonásai bánatos komolyak és még is nyájasak valának; lassan lassan mindig ismeretesb lön, — végtére ő volt, szeretett zsidóném. Ő is olly szép, olly egy a' maga nemében, szóval ollyan volt, mint magamnak ébren festém, 's reám nyájasan tekintete kimondhatlan édes érzéssel hatott keresztül lelkemen. Látám, mint hajta-le hozzám diszes fejét; édes lélekzetét érzém, végre kezemet megtalalá;

gondolatim most nyugtalanabbak levének, a képek elkezdének oszolni, alak alak után sebesen elhuzódék, 's végre egyedül nagy bátyám arcát látám, ki kezemet megfogván pulsusomat tapintgató. Milly rutnak látszott a jó bátsi képe nekem! Én szeretem, igen szeretem őt; de éppen az imént bálvány-istenném csillagszemeit, 's most a nagy bátya pápaszemét látám! — Kellett-e több, hogy igazán szívből gyűlöljem az életet nagybátyám pápaszemével együtt?

„Légy csendes Gyula! — kezdé — most már nyomán vagyok bajodnak — e mellett vizsgálódását folytatá, 's egy öreg negyedréte (könyvet) forgató, mellyet magával hozott.

„Ó! nekem nincs, éppen nincs bajom, csalódik bátsi; csak a felköltés fáj, ó milly szerencsés voltam!“

„Jól érzed magad, azt mondog, 's nyugott, szerencsésnek érzed magadat?“

„Ó igen, én az égben voltam, miért ébresztett-fel?“
 „Söröm, büszkeség és tudós önmegelégtülés festődék bátyám arcain, mintha mondaná: „jól van, használt!“

„De mit csinált hát velem?“ kérdém.

„Mindjárt fogod hallani; itt áll egészen a te eseted: Hippokrates pag. 64. a' hágai kiadás szerint. Már most nem kell egyéb nyugalomnál.“ —

„De bátsi — ! — Mit?“ — Nem tudtam miként kezdjem a' nagybátyát szép zsidónémról beszédbe hozni a' nélkül, hogy titkom felfedeztessék. Messziről akarám őt e' cikkelyre hozni: „Holnap nemde?“ itt meg megakadék. „Mit holnap?“ — „Holnap eljön a' bátsihoz“ — „Kicsoda?“ — féltem, hogy már kelletnél többet is mondtam.

„A' hideglelés.“ —

„A' hideglelés?“ mondá nagybátyám. — Kérdésim és feleletim neki bizonyára igen öszve zavartaknak látszottak, 's „delirium“ hallám őt maga elébe dörmögni. —

A' bátya elment; ez után nem sokára a' létrát hallám gördülni's felijedék. Már most mindenkép iparkodtam, hogy ismét nyugalomhoz jöhessek; de hasztalan! sőt még a' valóságot se képzelhetém úgy, mint az engem előbbi álmom előtt boldogított; az álom eltörlé,'s phantasiámmal többé életbe nem varázsolhatám. Szív és fej mind ketten üresek, puszták voltak. Csak midőn a' jövő napról gondolkodtam, jelent ismét meg zsidóném képe úgy, mint imént az álom előtt. Ezer félekép festém-

le magamnak holnapi látogatását nagybátyámnál; utakat, eszközöket keresék őt látni, vele beszélni, ismeretségbe jönni, 's így lassanként egy terv (planum) formálódott, minél csudásabbat alig gondolhata-ki az ész. — A' nagybátyát jó móddal el kell meliőzni, — nekem kell őt elfogadni, 's vele beszélni. . . . De mit mondok majd neki? azt mindenek előtt tudnom kellett, ha akartam, hogy tervem jól kiűsösön. Nem kis zavarodásba juték; életemben előszer kellett szerelemről beszélnem, 's nem volt semmi is, mit zsinórmértékül veheték magamnak egy pár románon kívül, melyeket olvasék, 's ezek olly felségesen beszéltek, hogy a' tölem hasonlót várhatás felől már előre kétségbe esém. Csak le tudnám neki festeni szívem belsejét! egy leánynak se kellene, gondolám, megvetni, mit érette érzek! — Rögtön felülök az ágyban, 's a' próbához fogok: „Kisasszonykám! . . .“ — Kisasszonykám? miért is ne! hogyan hát? — nevét nem tudtam; no de talán lesz még más valami. — Ide, oda gondolok; éppen semmi sincs, mint kisasszonykám! De — kisasszony-e hát ő? kisasszony-e ő nekem, mint akárki? soha sem! Ekkor még csak kalapot kelle levennem és mondanom: „szerencsém van magácskát bizonyossá tenni 's a' t. Boszúsan vetém magamat vissza vánkusim közé, de tizszer 's még többszer ismét előről kezdém, 's mindannyiszor már az elején megakadtam. Végére elhatározám a' kétséges szót végképpen elhagyni, 's megilletődött szóval kezdém: „Egy embert lát itt maga előtt, ki maga nélkül nem élhet — hol e' szép órával — ő jaj ebből még vers is lesz — szívvel szájjal . . .“ de a' mire itt akaraton kívül kelle gondolnom, az tulajdonképpen kétségbe ejtett. Vagy hát gondolám valódi keserű érzéssel — vagy hát olly nehéz kimondani, mit az ember szíven hord? — Mi fog velem történni? ő nevet . . . vagy szánakozólag mosolyg az ügyetlen felett, 's én el vagyok veszve! — E' gondolat szörnyen kinzott, 's már egész tervemről lemondék.

E' közben szívem a' megrepedésig tele lön; úgy látszék, hogy az érzés bár mijébe kerüljön is, magát kijelenteni, 's nyilvánítani erővel akará, és így ezerféle szóvirágok, kezdőbeszédok, bizonyítások mentek akaratomon kívül keresztül fejemben, 's olly zavart okozának bennem, melly csaknem megbódított. Már az ágyban fekvést tovább ki nem

állhattam. Felugrottam, 's a' szobában fel 's alá járkálék. De csak még is kellett gondolkodnom, beszélnem. „Nem tudja, ki vagyok, 's még is a' maga képe mindenem. — Mit csinállok itt? — magával akartam szólni — ki akarám, ha mindjárt általa káromat hallom is, mondani, hogy maga az ifiúnak egyedüli gondolatja, melly — Mit csinállok itt? — itt vagyok, hogy szerelmemet, életemet lábaihoz tegyem.“ — Elhallgaték; könnyebben érzém magamat; érzeményimet, mellyek belől ostromlának, legalább részint hagyám kiömleni e' szavakban, 's mig így declamálnék, úgy látszott, mintha lánykámat elpirulni, sirni, szavaimat szívére hatni látám. Ekkor kezemet innepiesen az enyimre tevém. Nem! — mondám — szánjon-meg engem szerencsétlent, el ne taszítson magától; iszonyú mélységbe fogna taszítani! én csak ott élhetek, hol te vagy! — hah! mi ért? — átkozott dolog!“

Minden oda volt, örökre oda; 's nem sok hijja vala, hogy keservesen nem sirtam. A' szerelem engem ön szememben emelt-fel; a' magam iránti bizodalmatlanság, az örök kétségek, mellyek reményim virágait mindig megsemmisítették, egy pillanatban minden, eltűnt; egyenlőnek érzém magamat istennémmel, 's a' fennevezett szavaknál kezemet szívemre tevém, melly engem láng gyanánt égetett, 's ekkor kezem hozzá ért a' — hah a' hideg viperára, a' nedves békára nem nyulhattam volna nagyobb undorodással — leszakítám az átkozottat — 's messze elhajítám magamtól — —

E' pillanatban lépett-be nagy bátyám csendesén mint maga az idő, kezében egy üveg orvosság, 's a' könyv hóna alatt. „Hóhéznak azt a' Hippocratest — kiálték igazi haragosan — 's minden könyveit; mellyek. . . . Mit gondol bátsi, mit csinál? már kétszer háborgatott, holott magamat olly jól érzém; mit akar megint? meg akar étetni? Ezen megszólítás közben nagybátyám a' helyett, hogy megharagudnék, minthogy a' deliriumot (eszelszökődést) folyvást látá tartani, magát egy valódi vizsgálónak fontos arczával tudós helyzetbe tevő, 's okoskodásait elkezdé. Szavaim értelmével nem gondolván, bajom folyamatját csak tagmozdulásim, szavaim hangja 's szemeim forgásából vizsgálá. „A' flastromot leszakítá — monda lassan magában. — Gyula!“ — „Mit?“ — „Feküdj-le, kedves barátom feküdj, mutasd irántam ezen szereteted.“ Én átláttam, hogy ennél okosabbat nem tehetek; mert őt semmi esetre

elhitetnem már ugy se lehet, hogy semmi bajom, hacsak titkomat elárulni nem akarám: a' mi pedig most egész tervemet megsemmisítvén őt még se győzte volna-meg, hogy fejemben a' dolog rendes útján megyen. „Ime itt valamelly italt hoztam számodra, igyál kedves Gyulám, igyál.“ Elfogadám az üveget 's mintha ittam volna az ágy és fal mellett leöntém. Ő még egy kendőt kötött fejemre, egész szemeimig betakart, a' karpitokat leereszté mondván: „most három óra, tiz óráig aludni fog, akkor ismét utána kell látni“ 's ezzel elment. *(Folytatás következik.)*

ORSZÁGISMERTETÉS.

P é c z e l.

(Utazási töredék.)

Az utsza, mellyen a' jó pár apró lovaival keresztül vontatott, sáros és könyökös, kinos és végetlen volt. Pest valóban alkalmash utszát nem választhata symbolumául azon történetnek, melly ezen utsza házain festve van. Az idvezítőnek kinszenvedése t. i. és a' statiói képek. A' jó keresztény ember békén türi illy helyen a' rázó ut göröngyeit; előttem is mindenhol és minden lépésre a' nagy tűrőnek képe lebegvén — nem gáncoskodva értem a' kalvariáig. De itt, a' kalvaria és józsef-városi temető közt tudni illik, csak ugyan vissza tekinték, 's késledezve mulattatám bucsúzó szemeimet az élénk városon, mintha lelkembe kívánám tapasztani annak álláspontommal igen is ellenties (contrasztírozó) tekintetét, 's magammal azt a' csendes falusi magányba is kivinni.

Két óranegyed mulva két nevezetes helyen állék. Ki nem hallotta hírét a' kőbányái bornak, vagy mint ómagyar nyelven nevezék, Steinbrucher-nek? E' 960 $\frac{3}{4}$ □ földnyi domb-sor, előbb csupán kőbányának használtatott, most nagy része szőlőtőkkel beültetve, csinos pincze-és mulatóházakkal beültetve, egyike a' mulató-helyekben szükkös Pestiek mulatójának, 's hazája ama jó zamatú kőbányainak, mellyet Budapesten hol kereszt neve alatt adnak asztalodra, hol egyéb reá bérált nevek alatt. A' domb-sor csinos tekintetű, 's regényessé teszi az, hogy egy több száz lépésnyi szélességű völgy által ketté osztatik. Balra innét szent emlékü Rák os-unk azon része látszik, hol a' budapesti pattantyúság (Artillerie) évenkénti táborlatait —

ostromi és támadói próbaharczait szokta gyakorolni. Azon homok-omladványok, rőzsésánczok, ezen elhuzott vonalok (lineák) mind maradványai a' quasi-harcznak. Ezután az ut mindig róna-térségen szalad 's beviszen Kereszturba a' Wenckheim bárók birtokába. Majd Csaba látszik egy katolikus falucska. Keresztül menvén ezen is még fél órát haladánk, 's a' kis, de csinos Péczel egy regényes tájnak minden kellemeivel előttem fekvék. (*Végzet következik.*)

J E L E S M O N D A S.

Szép izlet.

Szép az öröm kellemesebb nemét
A' virtus gyönyörűségeit izleni,
Melly a' puszta világ bús düledékeinek
Halmán sem fog irigy sirba leomlani.

D a y k a,

Nőtelen. Ó be kiejté kezéből az élet fonalát a' nőtelenkedő! Örök vágy, kétség, bánat közt szánja a' multat, 's retteg a' gyámoltalan a' kietlen jövendőtől. Sziget ő a' társaságok continensén, 's mint egy párját vesztett gerlicze búsan ül száraz ágán nemzetsége származása fájának.

F á y.

Aphorismák francziából. A' nagy 's fényes tettek, mellyek szemet vakítnak, gyakran mint nagy tettek következményei tűnnek előnkbe; 's pedig ezek legtöbbször csak szeszély és szenvedelmek szüleményei.

Nagyobb erény a' szerencse kedvezései közt meg nem szédülni, mint a' legnagyobb szerencsétlenséget megbírni. K. D. M.

K Ö L T É S Z E T.

A' szerelem féltés.

Ó mi az, a' mi gyötör, 's keblem mélyébe lefészelt,

Kedv-poharamba maró mérget eresztve emészt?

Érző szívemet ó! féregként rágni mi kezdé, —

'S nyugtomat elragadó kin-özönökbe merit?

Egeti keblemet a' pokloknek durva parázsa

A' halmos gondok gőze zavarja fejem.

Megmerevedve szemem dühödött szikrákat okád szét,

Ajkam rágva, feszült keblem alól pihegek.

Őn magam ismeretét elvesztvén semmi előttem

Éltem -- semmi nekem minden, a' létbe mi van.

Gyűlölök én mindent, mérgem rokonulva dühömmel

Még a' poklokat is lánggra tüzelni tanít.

Tévelygek, magamon kívül, majd állva tulajdon

Árnyamtól félvén borzadozásba jövök.

Embert (hogy ha talál) kerülök — reszketve magamban

Zárkozván zavaros képzetim árja emészt.

Majd lankadva vetett ágyamba ledülve feszelve,
 Majd felugorva megint elmerülésbe jövök —
 Félénken nézek körülöm vad, 's vizsga szemekkel;
 Völt bizodalمام nincs, és gyanakodni tudok.
 Nem hiszek én semmit, még ön látásom is ámit,
 Rém-képek bántják álmodozásaimat.
 Minden lett visszás, kialudt mellembül az érzés,
 Melly szívembe gyönyört szerze gyakorta nekem.
 Nincs igaz énnékem, hazugon szóll minden előttem,
 Hinni kinek tudnék? — még neki sem tudok én!
 Nincs szent semmi nekem, mérget mindenre eresztnek,
 'S dügleletes párát a' levegőbe, hogy így
 Mindent, a' mi vagyom, láthatnék esni veszélybe,
 Még elementumot is lángba zavarva hevem.
 Régi zavarba pedig földet, 's egeket letaszitnék —
 Ó pokol! ó lángok! vad viperák serege!
 Mért lobog illy vad tűz ereimben? — mint a' hyéna
 Mért ölnék mindent, 's vészbe taszítna dühöm?
 Boldog pillanatok! 's gyengébb érzelmeim! így el
 Kelle tehát nektek hagynotok engemet? — Ó
 Feltés! ah szerelem féltése te vagy, ki szívembe
 Ennyi veszélyt hintél, 's tán az enyészetet is!

Miskolczy István.

K Ü L Ö N F É L E.

Koldus-adó. A' boulogne-i község egy eszközt talált-fel,
 mellyel, ha közönségesen elfogadtatnék, a' koldulás könnyen adó
 alá vettethetnék. Az említett község tudniillik hetenként többszer
 meghagyja sepretni az utszákat szegény de még erőben levő kol-
 dusokkal; a' lakosok ezért nekik önkénytes pénzüszveséget adnak,
 melly a' szegények közt felosztatik. E' szerint a' városi szegé-
 nyek adakozás helyett fizetést kapnak, 's a' lakosok az alkalmat-
 lan koldulásokkal nem háborgattatnak.

A' lenyelt kígyó. Bizonyos kőmives Parisban azt vitatá,
 hogy testében kígyó volna. Jules Cloquet ur a' st. ludwigi hospi-
 tal mostani sebésze (seborvosa) őt e' végett kikérdezi, 's megismeri,
 hogy csak képzelődés, de hogy meggyógyítsa, amannak kimondá-
 sát szinből elhiszi. — „Igen — ugymond az orvos — igazad van,
 érzem őt, itt van, 's egészen a' gyomor-csőig terjed-el.“ A' beteg
 erre azt viszonzá, hogy ő a' kígyót még mint igen kicsint nyelte
 volna el, midőn valamelly mocsárból ivott; de az óta — ugy mond
 — megnőtt, nagy és vastag lett, 's így ha rajta nem segítenek,
 a' kígyó őt előbb utóbb egészen felemésztené. — „Ugy tehát legott
 az operatiohoz fogjunk“ — mond az Aesculap. A' betegnek mind-
 járt keze lába megkötöttetett, szemei bekötöttettek, és ágyba vitetett.
 Most az orvos egy hosszú de csak felületes vágást tön a' beteg
 gyomor tájékán, azt kötegekkel, 's egyéb rongyokkal bekötözé,
 mellyek vérrel megfestettek, 's közökbe igen ügyesen valamelly

kigyó-fej rejtetett-el. „Itt van — kiálta egyszerre a' sebész — megvan, nézze kegyed!” — A' beteg legott letépi szemeiről a' kendőt, 's nem kevésb örömmel nézi a' kigyó-fejet. mint egy szülő anyja első szülöttét. De néhány óra mulva szomorú búskomolyság fogá-el a' szegény beteget, 's a' sebészt hivatá: „Hát ha — mond aggódva orvosához — hát ha a' kigyónak fiai voltak!” — „Lehetetlen — lön a' válasz — a' kigyó him volt” — 's a' beteg csakugyan meggyógyult.

Mulattató. N. F. multkori executiója alkalmával egy fiú e' szókkal kínálta a' nézőknek a' nyomtatott sententiát: „Vegyenek az urak magoknak halálos ítéletet egy garason.”

Greskovits Ágoston.

Csere-rejtvény.

1. 2. 3. és 4

Bíró mindig ilyen légy!

Mert léssz 2. 3. 4.

Igazolja 3. 4.

Sőt jutalmad barom-járom

Légyen, milly 1. 2. 3.

Szép Ferencz.

Előbbi rejtvény: 1) Csiga. — 2) Törvény.

Ujabb jelentés. A' naponként folyást érkező levelekből szomorúan értem, hogy folyóíratomnak nem csak egyes számai és képei vesznek-el a' postai út közben, hanem némely előfizetők, akár a' hozzájuk legközelebbi postán akár egyenesen nálam rendelték a' Regélőt, még ennek egyetlen egy számát se kapták. Hol lappangnak azon szegény legények; kik évkorunknak gyalázatjára ilyes alacson elidegenítésre vetemednek, alkalmasint nem sokára felsőbb rendelések következtében, mellyekért folyamodni kénytelen vagyok, kifog tudódni. Noha ezen nyilvánosítást pirulva teszem közzé, minthogy honunknak nem nagy díszére válik; de megvallom, hogy erre csak a' halmozott panaszok, 's a' nekem tulajdonított rendetlenség hibája kényszerít, annyival inkább, minthogy száznál is többre mennek már az idén a' Regélőnek ama számai, mellyek ut közben elvesztek, 's általam másodszer is megküldettek. Minden nemes érzetű hazafi elismeri ezen káromat, és sajnosan fogja megvallani, hogy e' nemtelen bánásmód jövődöre nem csak a' magyar olvasó közönséget újságtartástól és fesieni kezdő litteraturánk ápolásától elrettenti, hanem az alul irritat is kényszerítendi hazafiságos vállalatjának megszüntetésére, minthogy fáradtságának jutalmát csak ön erszényének áldozatjában, számtalan baj és egyre halmozott faggató boszúban leli. És ezt ön honosítól kellekik tapasztalnia! Vajha ezen szomorú nyilatkozás fülökbe jünne azoknak, kik restelven a' tetemes költségbe kerülő Regélőért ama néhány forintokat feláldozni, mellyeket csekélységért megfontolás nélkül könnyen kivetnek, inkább a' pórncépet is lealacsonyító tettere vetemednek, hogy ezen folyóírat lapjaira 's képeire szert telessenek. — A' tisztelt előfizetők tehát ujlag békétüresért 's kimélő ítéletért, valamint is elmaradott lapjaik végett azon helyen, hol előfizettek, teendő sürgetésért tisztelettel kérem.

A' szerkező.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.